

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
SOCIALINĖ EKOLOGIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. Violeta Gevorgianienė Kitas (-i): prof. Eglė Šumskienė	Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Sociologijos ir socialinio darbo institutas, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	–	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	7 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Dalyko paskirtis – plėtoti studentų kompetenciją įvertinti kliento ir bendruomenės situaciją socialiniu ekologiniu požiūriu ir pasirinkti optimalų pagalbos modelį, atsižvelgiant į pagrindinius sistemos „asmuo aplinkoje“ funkcionavimo ypatumus.</p> <p>Bendrosios kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> · gebėjimas vertinti kritiškai ir savikritiškai, · tarpasmeniniai gebėjimai, · gebėjimas dirbti multikultūrinėje aplinkoje. <p>Dalykinės kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicijuoti ir įgyvendinti inovatyvias socialinių problemų prevencijos programas ir socialinės pagalbos strategijas, siekiant socialinio teisingumo ir asmens bei visuomenės gerovės ir žmogaus teisių įgyvendinimo. - bendradarbiauti su socialinio darbo ir kitų profesijų atstovais bei institucijomis, siekiant efektyvios socialinės pagalbos. - daryti įtaką socialinei politikai, analizuojant ir vertinant socialinius procesus, pasitelkiant socialinio darbo bei kitų sričių teorijas, šalis bei tarptautinius tyrimus ir praktiką - plėtoti ir įtvirtinti socialinio darbo profesiją, atliekant tyrimus tikslu kurti naujas socialinio darbo žinias ir tobulinti socialinio darbo praktiką. 		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės vadovautis holistiniu požiūriu kritiškai vertindamas aplinkos veiksnius, darančius įtaką ir žmogaus elgesiui.	Įtraukiančioji paskaita, probleminis dėstymas, tiriamieji metodai (informacijos paieška duomenų bazėse), grupės diskusija, probleminio atvejo analizė.	Literatūros analizė, ekologinio žemėlapių sudarymas, refleksija.
Gebės taikyti ekologinį požiūrį praktikoje.	Įtraukiančioji paskaita, filmo peržiūra, probleminio atvejo analizė.	Probleminio atvejo analizė, filmo refleksija (ekologinis žemėlapis); Socialinio darbo „Ekologinės Observatorijos“ dokumentų analizė.
Gebės pateikti žodine ir rašytine forma tyrimais grįstus siūlymus, įgyvendinant žmogaus teisę gyventi saugioje aplinkoje.	Įtraukiančioji paskaita, mokslinės literatūros ir teisės aktų analizė, debatai.	SPA (socialinio poveikio analizės) parengimas ir pristatymas. Interjero dizainas (grupės darbas).

Gebės analizuoti ir vertinti socialines ekologines problemas, remiantis socialinio darbo teorinėmis žiniomis, tyrimų rezultatais ir tarpdisciplininio požiūriu.	Įtraukiančioji paskaita, mokslinės literatūros analizė, minčių lietus, refleksija.	Pateikties apie ekologinę katastrofą parengimas ir pristatymas (grupės darbas). Interjero dizainas.
Gebės pateikti žodžiu ir raštu tyrimais grįstus siūlymus socialinio darbo profesijos įtvirtinimui ir tobulinimui.	Įtraukiančioji paskaita, dokumentų analizė, debatai.	Rekomendacijų socialinio darbuotojo pareigybių, etikos kodekso ir/ar socialinio darbo apibrėžimo tobulinimui parengimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		Užduotys
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
Aplinkos samprata. Sisteminis požiūris į aplinką. Aplinkos kokybės matai.	2		1				3	6	Mokslinės literatūros skaitymas (Berns M.: 30-48), probleminių klausimų analizė. Kūrybinė užduotis: probleminės aplinkos fragmento nuotrauka ir analizė.
Šiuolaikinės ekologinės problemos, jų priežastys ir prevencija. Senoji ir naujoji aplinkos paradigmos.	2		1				3	8	Mokslinės literatūros analizė: Alston (2015). Kūrybinė užduotis grupėje: Socialinio darbuotojo vaidmuo katastrofos metu: pateikties parengimas ir pristatymas (grupėje).
Santykis su gamta tradicinėse kultūrose. Ekologinė prieiga socialinio darbo praktikoje.	4		2				7	7	Mokslinės literatūros analizė: Klemmer et al. (2019) Ward-Smith et al. (2021). Kūrybinė užduotis grupėje: Veikimas krizių atveju socialinių paslaugų įstaigose: dokumentų analizė ir pasiūlymų pateikimas.
Tvari plėtra ir socialinis darbas. Socialinio darbuotojo vaidmuo ekologinės katastrofos situacijoje.	2		2				4	6	Literatūros analizė (Grey 2013; Matthies A.L. iš Narhi et al. (2003)).
Fiziniai aplinkos aspektai: privatumas, teritoriškumas ir sangrūda. Pasirinkimo laisvė ir aplinkos kontrolė. Pirminė ekologinė struktūra.	4		2				6	9	Literatūros analizė: Akesson et al. (2017). Kūrybinė užduotis grupėje: aplinką paveikiančio projekto SPA pagal straipsnyje pateiktas gaires. Pasirengimas diskusijai.
Sukurtoji aplinka. Miesto ir kaimo aplinka. Psichologiniai architektūrinės aplinkos aspektai. Būstas.	4		1				5	7	Literatūros analizė: Bauman (2002; 58-86). Kūrybinė užduotis grupėje: aplinką paveikiančio projekto SPA pagal straipsnyje pateiktas gaires. Pasirengimas diskusijai.
Kaimynija. Prisirišimas prie vietos. Sėslumas ir mobilumas.	2		1				3	9	Mokslinės literatūros analizė (Scanell et al. (2021)). Kūrybinė užduotis grupėje: krizių poveikis atskiroms (pažeidžiamoms) visuomenės grupėms: jų gyvenimo būdai, saugumui, poreikių tenkinimui.
Kasdienybės ekologija. Vartojimo	2		1				3	6	Mokslinės literatūros analizė (Clark

erdvės.									et al. (2019); Bauman (2002; 119-156).
Dvasinės kūrybos erdvė. Informacinė aplinka.	4		1				5	6	Socialinio darbo dokumentų analizė; literatūros analizė (Banks et al. (2020). Rekomendacijų dėl socialinio darbuotojo pareigybių, etikos kodekso ir socialinio darbo apibrėžimo parengimas. Kūrybinė užduotis grupėje: socialinių paslaugų nuostatuose atsispindintys reikalavimai aplinkai. Nuotraukų analizė.
Pasirinkimas dvasinėje plotmėje: religiniai judėjimai ir jų įtaka asmens gyvenimo būdui ir socialiniam dalyvavimui.	4		1				5	7	Literatūros analizė (Beth, 2017). Rekomendacijų dėl socialinio darbuotojo pareigybių, etikos kodekso ir socialinio darbo apibrėžimo parengimas.
Individualumo ekologija. Asmens savastį palaikančios ir ginančios aplinkos požymiai.	2		1				3	6	Mokslinės literatūros analizė (savarankiškai pasirinkta), Interjero dizainas (grupės darbas).
Aplinka ir socialinis sveikatos modelis. Gyvenimo kokybės aspektai.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros analizė (savarankiškai pasirinkta), Interjero dizainas (grupės darbo pristatymas).
Iš viso	32		16				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris, proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Testas (pusiau atvirieji ir atvirieji klausimai)	30	Birželis	Testą sudaro 10 atvirojo ir pusiau atvirojo tipo klausimų. Vertinama taip ¹ : 4 – studentas parodo išplėtotas ir apibendrintas žinias: abstrahuoja, lygina, aiškina priežastis, susieja, remiasi papildomai studijuota informacija; 3 – studentas parodo daugiastruktūrį žinojimą: susitelkia į keletą svarbių aspektų, tačiau jie nėra tarpusavyje susiejami; 2 – studentas parodo vienastruktūrį žinojimą: atsakymai sutelkti į vieną aspektą ar struktūrinį elementą, atsakymai remiasi faktų išvardijimu; 1 – studento žinojimas dar nėra struktūrinis: studentas nesupranta studijuotos medžiagos, atsakinėdamas naudoja nereikšmingą informaciją, nepateikia prasmingo atsakymo.
Studentų savarankiški darbai: 1) socialinis darbas ekstremalioje situacijoje /pateiktis (grupės darbas) (10); 3) Socialinio poveikio analizė (SPA) (grupės darbas). (10); 3) palankios aplinkos dizainas (grupės darbas)	70	Semestro metu	Vertinimo kriterijai: <u>Socialinio darbuotojo vaidmuo ekologinės katastrofos metu (pateiktis):</u> <ul style="list-style-type: none"> reiškinio analizės išsamumas ir gilumas – max 0,3 socialinio darbuotojo vaidmens identifikavimas / prognozavimas - max 0,5 žodinis pateikimas – max 0,2. <u>SPA:</u> <ul style="list-style-type: none"> projekto poveikio tikslinėms grupėms analizės gylis – max 0,4

¹ Remtasi Bulajeva T. *Žinių ir kompetencijų vertinimas: kaip sukurti studentų pasiekimų vertinimo metodiką*, 2007.

<p>(10); 4) teorinės paskaitos iliustravimas (individualus darbas kartu su dėstytoja) (20); 5) socialinių paslaugų nuostatuose atspindintys reikalavimai aplinkai (10); 6) krizių poveikis visuomenės grupėms (5); 7) Veikimas krizių atveju socialinių paslaugų įstaigose (5).</p>		<ul style="list-style-type: none"> • pasiūlymų projekto tobulinimui pagrįstumas – 0,5 • pateikimas – 0,1. <p><u>Palankios aplinkos (interjero) dizainas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tikslinės grupės poreikių apibūdinimas – max 0,3 • atitikimas tikslinės grupės poreikiams – 0,3 • dermė su palankios aplinkos kriterijais – 0,3 • pateikimo estetika - 0,1. <p><u>Teorinės paskaitos iliustravimas:</u></p> <p><u>Socialinių paslaugų nuostatuose atspindintys reikalavimai aplinkai:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • analizės gilumas - max 0,5 • dermė su palankios aplinkos kriterijais – 0,2 • nuotraukų atrinkimas ir analizė – 0,2 • pateikimo estetika - 0,1. <p><u>Krizių poveikis visuomenės grupėms</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • projekto poveikio tikslinėms grupėms analizės gylis – max 0,2 • pasiūlymų rizių atsako tobulinimui pagrįstumas – 0,25 • pateikimas – 0,05. <p><u>Veikimas krizių atveju</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • analizės gilumas - max 0,2 • pasiūlymų rizių atsako tobulinimui pagrįstumas – 0,25 • pateikimas – 0,05.
<p>Pastaba: Be pateisinamos priežasties galima praleisti ne daugiau kaip 2 seminarus. Už visus darbus turi būti atsiskaityta. Neatsiskaičius už darbus ir praleidus daugiau kaip 2 seminarus be pateisinamos priežasties, egzamino laikyti nebus galima. Atsiskaitymo metu studentai privalo išklaudyti visus kitų kolegų pristatymus.</p>		
<p>Pastaba 2: Už testą gavus 1 balą ir mažiau, jis laikomas neišlaikytu. Tokiu atveju suminis vertinimas (bendras pažymys) – taip pat neįgiamas, nepriklausomai nuo kaupiamojo vertinimo balų.</p>		

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar interneto nuoroda
Privalomoji literatūra²				
	2023	Climate change synthesis report 2023: summary for policymakers		IPCC AR6 SYR SPM.pdf
	2023	Global risks report		Global Risks Report 2023 World Economic Forum World Economic Forum (weforum.org)
	2023	Environmental crime report: Europol		Environmental Crime in the Age of Climate Change - Public report 5.pdf (europa.eu)
Alston	2015	Social work, climate change and global cooperation	International Social Work, vol. 58, 3: pp. 355-363	https://doi.org/10.1177%2F0020872814556824
Klemmer C., McNammara, K.	2019	Deep Ecology and Ecofeminism: Social Work to Address Global Environmental Crisis	Affilia, vol. 35, 4: pp. 503-515.	https://doi.org/10.1177%2F086109919894650
Ward-Smith, C., Naidoo, T., Olivitt, L. Akhurst, J.	2021	Perceived benefits of nature-based experiences as mediators of connectedness with nature: the case of Mystic Mountain	South African Journal of Psychology	Perceived benefits of nature-based experiences as mediators of connectedness with nature: the case of Mystic Mountain (sagepub.com)

² Dėstytoja pasilieka teisę įtraukti naują aktualų straipsnį / pakeisti juo senesnį šaltinį.

Gray M., Coates J.	2013	Changing values and valuing change: Toward an ecospiritual perspective in social work	International Social Work 56(3) 356–368	http://isw.sagepub.com/content/56/3/356.full.pdf+html
Akesson B., Burns V., Hordyk Sh-R.	2017	The Place of Place in Social Work: Rethinking the Person-in-Environment: Model in Social Work Education and Practice,	Journal of Social Work Education	AkessonBurnsHordyk2017Theplaceofplaceinsocialwork.pdf
Scanell et al.	2021	Parallels between interpersonal and place attachment	Place Attachment–Advances in Theory, Methods and Applications; 45-55	Place Attachment– Advances in Theory, Methods and Applications - Google knygos
Clark et al.	2019	Social Influence on Green Consumerism: Country and Gender Comparisons between China and the United States	Journal of international consumer marketing2019, vol. 31, no. 3, 177–190	https://doi.org/10.1080/08961530.2018.1527740
Banks, S. et al.	2020	Practising ethically during COVID-19: Social work challenges and responses.	International Social Work, 63(5), 569–583.	https://doi.org/10.1177/0020872820949614
Beth R. Crisp (ed.)	2017	Straipsnis pasirinktinai	The Routledge Handbook of Religion, Spirituality and Social Work	The Routledge Handbook of Religion, Spirituality and Social Work - Google knygos
Berns R. M.	2009	Vaiko socializacija: šeima, mokykla, visuomenė.		Kaunas: Poligrafija ir informatika
Bauman Z.	2002	Globalizacija: pasekmės žmogui (58-86; 119-156 miestas).		Vilnius: Apostrofa
Matthies A.L, Narhi K. Ward D.	2003	What is the ecological (self-consciousness of social work? Perspectives on the relationship between social work and ecology	The ecosocial approach in social work (16-53)	University of Jyväskylä, Finland
Narhi K.	2003	Social impact assessment. New challenges for social work?	The ecosocial approach in social work (54-83)	University of Jyväskylä, Finland
Papildomoji literatūra				
Plungė R.	2011	Vaiko privatus interjeras kaip socializacijos ir ugdymosi aplinka.	Kūrybos erdvės, 14, 41-51	http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:J.04~2011~1367178203222/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content
Čiupailaitė D.	2012	Sociologinė naujųjų būsto projektų posocialistiniame Vilniuje refleksija	Sociologija. Mintis ir veiksmai, 187-221	http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:J.04~2012~1368187044715/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content
Wisner B., Blaikie P., Cannon T. and Davis I.	2003	At Risk: natural hazards, people's vulnerability and disasters (p. 18, 51)		http://www.preventionweb.net/files/670_72351.pdf
Norris F.H., Stevens S.P., Pfefferbaum B., Wyche K.F.,	2008	Community Resilience as a Metaphor, Theory, Set of Capacities, and Strategy for Disaster Readiness	Am J Community Psychol; 41:127–150	https://www.researchgate.net/profile/Karen_Wyche/publication/5691020_Community_resilience_as_a_metaphor_theor

Pfefferbaum R.				y set of capacities and strategy for disaster readiness/links/00b7d526fd4fd6b02600000.pdf
Fletcher D., Sarkar M.	2013	Psychological Resilience: A Review and Critique of Definitions, Concepts, and Theory	European Psychologist. Vol. 18(1):12–23	https://www.researchgate.net/profile/Mustafa_Sarkar/publication/263651506_Psychological_Resilience_A_Review_and_Critique_of_Definitions_Concepts_and_Theory/links/0a85e53b68e823ce78000000.pdf
Juska A., Poviliunas A., Pozutto R.	2006	Rural grass-roots organizing in eastern Europe: the experience from Community development journal. ISSN 0010-3802. 2006,, Vol. 41, no. 2	Community development journal. ISSN 0010-3802. 2006, Vol. 41, No. 2	www.oxfordjournals.org/cdj/specialissue.html
Bottrell D.	2009	Understanding ‘Marginal’ Perspectives Towards a Social Theory of Resilience	Qualitative Social Work Vol. 8(3): 321–339	http://qsw.sagepub.com/content/8/3/321.full.pdf
Boeck Th., McCullough P., Ward D.	2003	Increasing social capital to combat social exclusion. The Social Action contribution	The ecosocial approach in social work (85-107; 123-127)	University of Jyväskylä, Finland
Wisner B. and Gaillard J.C.	2009	An Introduction to Neglected Disasters, Journal of Disaster Risk Studies	Vol. 2 Nr.3	http://jamba.org.za/index.php/jamba/article/viewFile/23/23
Bauman Z.	2011	Vartojamas gyvenimas		Vilnius: Apostrofa.
Natasha Fullerton	2022	Is there place for yoga in social work	The advancement of social work) p.43-53	Layout 1 (basw.co.uk)